

ELLERİNİZİ KORUYUNUZ

Op.Dr. Abdurrahman CANDEMİR
Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı

Antik çağ düşünürleri: "İnsanın elleri olduğu için mi aklı vardır, aklı olduğu için mi elleri vardır?" sorusuna, yüzyıllar boyunca yanıt aramışlardır.

Gerçekten de insanı diğer memelilerden ayıran en önemli özelliği elleri olmasıdır. MOBERG bir yazısına şu cümleyi başlık olarak seçmekle bu önemi anlamlı bir tarzda ifade eder: "Fingers were made before forks". (Parmaklar çataldan önce yaratılmıştır.)

Alman bilgini KANT'a göre: "El, beynin dışarıya bir uzantısıdır". İnsan zekâsına ait tüm becerileri el yansıtır. "El elden üstündür" ata sözü, kişiliğin tümünü el kavramı içinde değerlendirmektedir.

El, yoklama ve kavrama organımız olduğu gibi, gelişmiş duyarlılığa sahip komplike bir makina gibi de görev yapar. Bazı kere **silah**, bazı kere **alet** olarak kullandığımız ellerden, geleceğe ait bilgiler edinmek düşüncesi, falcılık sanatını yüzyıllardır meşgul eder.

El, derisinde **crissta cutis** denilen çizgiler, **embriyonel** hayatın üçüncü ayından itibaren belirlenmeğe başlarlar. Bu çizgiler **ontogenetik** bir plana uyan şekiller yapar. Sayıları kişiye özgü olup yönleri kalıcıdır. Kimlik saptama amacı ile parmak ve el izlerine bunun için başvurmaktayız.

Filogenetik bakımından da, deri çizgileri sisteminde, cinse has özellikler bulunur. Çeşitli parmak uçlarının örnekleri, genetik faktörlere uyar. Çizgi örneklerinin ve bunların kombinasyonlarının sıklık derecesi, toplumdaki topluma da farklıdır. **Fizik ant-**

ropologlar bu özellikten yararlanıp, toplum karşılaştırmaları yaparlar.

Deri çizgileri sistemi **kromozom hastalıkları** yönünden de teşhiste yol göstericidirler.

Bu büyük makinanın çatısını kaç kemik yapar hiç düşündünüz mü? El iskeleti 36 oynak ile biri biriyle birleşmiş 27 kemikten oluşur. Bunlar **carpus** (el bileği), **metacarpus** (el tarağı) ve **phalanges** (parmak kemikleri) olmak üzere üç gruba ayrılır ve belirli **kinetik kurallar** ile hareket ederler.

El derisi çeşitli yüzlerde değişik özellikler gösterir. El sırtında ince ve hareketli, parmakla tutularak yerinden kaldırıldığını görürüz. El ayasındaki deri ise bunun aksine kalın ve sağlamdır. Parmak uçlarındaki deri gelişmiş bir duyarlılığa sahiptir. Serbest sinir uçları **agn reseptörleri** olarak görev yapar **Meissner cisimcikleri** ve **Merkel diskleri** dokunma hissini iletirler. **Krause cisimcikleri** soğucu, daha derinde bulunan **Ruffini cisimcikleri** ise sıcaklığı bildirirler.

Deri altındaki yumuşak dokular ve **tendonlar** elin komplike çalışan diğer parçalarıdır. Çeşitli bağlarıyla birlikte küçük bir vücut parçası içinde 27 kemigin hareketini sağlarlar.

Elimizin bu denli önemli bir yapısı olduğunu hiç düşündünüz mü? Onu nasıl koruyorsunuz? Çağımızın cerrahları el sağlığının önemini iyi bilirler. Yurdumuzda da Ortopedistler ve el cerrahları bu organımızın medikal, teknik ve psikolojik sorunları üzerine eskisinden daha çok egilmekteler.

Sanat, Tabiata ilâve edilmiş insan'dır.

BACON

Hakikat, uçurumun dibindedir.

DEMEKRİTOS

Hayat; ne bir yas, ne bir bayram günüdür: İş günüdür.

VIENET

İlim cesaret verir, cehalet küstahlık!

TERRE